

la tribuna

El virus electoralista

Penjaments indeguts de medalles i bastons a les rodes

JAUME BARTUMEU CASSANY

President de Progressistes-SDP

Andorra està desfigurada: gairebé paralitzada, inquieta i confinada, però mobilitzada contra un virus que amenaça tothom.

Carrers deserts, famílies en forçada cohabitació, sotmeses a una actualitat angoixant, solituds exacerbades i professionals entregats i admirats. En primera línia de foc –junt amb policies, agents de circulació, bombers, personal d'higiene pública i privada, transportistes i personal de supermercat– el personal sanitari és el capdavanter d'una lluita vital que s'adreça a honorar el compromís de l'article 30 de la Constitució, que "... reconeix el dret a la protecció de la salut i a rebre prestacions ..." per atendre les necessitats personals.

La ciutadania els dona suport, com ho reflecteixen els nombrosos aplaudiments que saluden des de les finestres i balcons, cada vespre a les vuit, el compromís del personal sanitari. Però hom s'adona que s'acosta el risc de l'esgotament físic i moral d'aquests professionals exemplars.

Vet aquí una situació paradoxal: és l'hospital públic –els operadors i el personal del qual manifestaven des de feia anys que estava ofegat i sobrevivia en situació precària– que ens ha de treure ara del drama sanitari.

Els governants li objectaven les obligacions i limitacions pressupostàries per refusar-li una aportació financera a l'altura del que demanaven els professionals que hi treballaven.

Perquè són ells, els governants liberals-conservadors, precisament, els responsables d'aquesta situació paradoxal.

La urgència sanitària no pot fer oblidar que fa anys, d'un govern a l'altre, han imposat al sistema de salut aquest *business*

model subjecte a la doctrina liberal. Un model que ha deixat la sanitat pública al llindar del precipici.

Per això no n'hi ha prou d'aplaudir el personal sanitari. Cal donar-li armes, eines i estris. I ho han de fer aquells que abans d'aplaudir-lo l'han empobrit.

No es pot aplaudir, cada vespre a les vuit, els nous herois i oblidar que en la seva immensa majoria tenen uns salaris que necessiten millorar. I el que estic dient val per a tots els que estan en primera línia a les trinxeres: caixeres, personal de neteja pública i privada, i vigilants.

Penso que tothom ha entès que si els que estan en primera línia no hi fossin avui la crisi sanitària seria apocalíptica.

Aquesta crisi ha deixat al descobert la fractura social, les dues Andorres, que parteix el país: estalvis indeguts en sanitat, restriccions en l'accés a la prestació per desocupació involuntària i culpabilització del personal dels serveis públics durant els debats sobre les condicions de la seva jubilació. I ara, quan van mal dades, els mateixos que alguns assenyalaven amb el dit acusador són els que han esdevingut els herois humans de la crisi.

No fa gaires dies l'escriptor Jean-Pierre Siméon recomanava a les pàgines de *Libération* la lectura del manifest d'Stéphane Velut, neurocirurgià al Centre Hospitalier Universitaire de Tours, *l'Hôpital une nouvelle industrie*.

En només quaranta pàgines i amb gran lucidesa, el doctor Velut fa una descripció del procés de submissió de l'hospital al que dicta la rendibilitat i l'eficàcia, és a dir, la mal anomenada racionalització econòmica.

Hom s'assabenta així de com

s'ha passat de l'hospital d'estoc (l'estoc som vostè i jo, els malalts, i l'estoc ocupa espai i –horror per als liberals purs i durs– té un cost) a l'hospital de flux, en el qual el *bed manager* fa i desfà lleis i reglaments i es gestiona i organitza l'hospital a cops d'organigrames, repartint càrrecs ben remunerats als estòmacs agraïts.

Sigles i més sigles, comitès i organismes han portat l'hospital a l'abstracció. Diu el Dr. Velut que aquesta transformació té el llenguatge com a símptoma. A Andorra ens sona aquest llenguatge tecnocràtic.

I és ben evident que el que s'intenta és encabir la sanitat pública, si us plau per força, en un esquema de conceptes que no toquen de peus a terra.

Estalvien costos, ens diuen. Però quin cost té aquest estalvi? Doncs la negació de l'aspecte humà.

La negació de l'aspecte humà, del que el Dr. Velut designa com "l'excés humà" que els nous gestors hospitalaris que tenen, això sí, el sentit de les realitats financeres, no tenen pas temps de considerar.

I ara som en una emergència sanitària, que també és econòmica i social, que tindrà efectes devastadors.

Per això és urgent tornar a situar l'aspecte humà al capdavant de les polítiques públiques.

I per això sobta –i indigna– la reacció d'alguns actors polítics davant l'emergència que s'està cobrant desenes de vides i deixarà centenars de famílies en fallida i moltes empreses panxa enlaire.

N'hi ha que no han entès res del que està passant i apliquen la mateixa recepta de sempre: la politiqueria.

Els uns –DA– han tingut la go-

sadia d'instrumentalitzar la crisi per llançar un vídeo de propaganda maldestra atribuint-se tots els mèrits en un combat que és de tothom i, especialment, de la societat civil.

Els altres –el primer partit de l'oposició– fan demagògiques propostes que són la punta de llança d'una estratègia dirigida contra el Govern.

Els uns i els altres continuen fent politiqueria, pensant en les properes eleccions, per tancar les vergonyes pròpies, com feien abans d'aquesta crisi.

Ara cal fer gestió de pinya i no penjar-se indegudament medalles. I no és admissible posar bastons a les rodes ni buscar polèmiques inútils.

Penso que en les properes setmanes es veurà la necessitat, indefugible, d'un pla de redreçament articulat a partir d'una forta inversió pública.

Des del primer decret del Govern, el dia 11 de març, fins avui hi ha hagut l'administració d'una inèrcia, sense gaire coordinació i amb nul·la planificació.

Era prou evident que en la situació actual no hi havia llei aplicable i la Llei de Sanitat no podia emparar la suspensió progressiva, mitjançant decrets del Govern, de la legalitat normal.

Amb la Llei de mesures urgents publicada al BOPA el dia 1 d'abril s'ha donat cobertura legal retroactiva als decrets anteriors, però aquesta llei té data de caducitat, el 30 de maig.

Ara no es pot improvisar. Les mesures necessàries han de ser adoptades en un marc planificat i coordinat. És indispensable un pla de redreçament que aporti als agents econòmics i socials la visió clara que hi ha un rumb, una direcció ferma.

Avui el país necessita força, equilibri, valor i seny.